

Dumitru PREDĂ
Vasile ALEXANDRESCU **Costică PRODAN**

**ÎN APĂRAREA
ROMÂNIEI MARI
Campania armatei române
din 1918-1919**

**ROMÂNIA
Marea Unire
1918-2018
100 de cărți
Ioan Scurtu
-coordonator-**

TIPO MOLDOVA

**INSTITUTUL DE ISTORIE
ȘI TEORIE MILITARĂ**

**COMISIA ROMÂNĂ
DE ISTORIE MILITARĂ**

Cercetător științific principal
DUMITRU PEDA
(coordonator)

Colonel (r)
Dr. VASILE ALEXANDRESCU

Colonel
Dr. COSTICĂ PRODAN

**ÎN APĂRAREA ROMÂNIEI MARI
CAMPANIA ARMATEI ROMÂNE
DIN 1918—1919**

Cuvânt înainte de
Prof. univ. dr. LIVIU MAIOR

**ROMÂNIA
Marea Unire
1918-2018
100 de cărți
Ioan Scurtu
-coordonator-**

TIPO MOLDOVA

Proiect administrat de dr. Roxana Alexandra Costinescu
Coordonator: Ioan Scurtu
Redactor: Aurel Ștefanachi
Redactor consultant: Corneliu Ciucanu
Redactor asociat: Ioan Popescu Brădiceni
Coperta: Andrei Ștefanachi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PREDA, DUMITRU

În apărarea României Mari. Campania armatei române din 1918-1919 / Teodor Bălan. - Iași : Tipo Moldova, 2017

ISBN 978-606-42-0118-8

821.135.1-4

Ediție anastatică

© Tipo Moldova

Editura TipoMoldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

Iași, 2017

Editura *Tipo Moldova*,
E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

**INSTITUTUL DE ISTORIE
ȘI TEORIE MILITARĂ**

**COMISIA ROMÂNĂ
DE ISTORIE MILITARĂ**

Cercetător științific principal
DUMITRU PEDA
(coordonator)

Colonel (r)
Dr. VASILE ALEXANDRESCU

Colonel
Dr. COSTICĂ PRODAN

**ÎN APĂRAREA ROMÂNIEI MARI
CAMPANIA ARMATEI ROMÂNE
DIN 1918—1919**

Cuvânt înainte de
Prof. univ. dr. LIVIU MAIOR

EDITURA ENCICLOPEDICĂ
București, 1994

CUPRINS

Cuvânt înainte	9
<i>Introducere</i>	11
<i>Capitolul I — ROMÂNIA LA SFÂRȘITUL PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL (D. Preda)</i>	25
— Evoluția situației politico-militare pe continentul european până la Armistițiul de la Rethondes din 11 noiembrie 1918	27
— Situația strategică a României după capitularea Bulgariei. A doua mobilizare a armatei române (28 octombrie/10 noiembrie 1918).....	39
* Armata de ocupație din România	39
* România și Antanta	41
* Ultimele demersuri ale Puterilor Centrale pentru ratificarea Tratatului de la București și obținerea neutralității României	46
* Pregătirea retragerii Grupului de Armate Mackensen	49
* Decretarea mobilizării	53
<i>Capitolul II — SPRE ROMÂNIA MARE. 1 DECEMBRIE 1918: DESĂVÂRȘIREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR (D. Preda)</i>	63
— Eliberarea teritoriului României, reintrarea armatei în Capitală	63
* Executarea mobilizării	69
* Retragerea Grupului de Armate Mackensen	71
* Intrarea armatei române în teritoriul ocupat	74
— Unirea Bucovinei și Transilvaniei cu România. Făurirea statului național unitar român	80
* Eliberarea Bucovinei	82
* Unirea Transilvaniei cu România	89
<i>Capitolul III — ÎN APĂRAREA ROMÂNIEI MARI. TRANSILVANIA ȘI RELAȚIILE ROMÂNNO-UNGARE PÂNĂ LA 15 APRILIE 1919 (D. Preda)</i>	114
— Politica externă a României și raporturile cu Antanta la încheierea primului război mondial	116
— Operațiile armatei române de eliberare a Transilvaniei (noiembrie 1918—ianuarie 1919)	124
* Măsuri de consolidare a ordinii și siguranței	149
— Măsuri de întărire a trupelor din Transilvania	150
* Constituirea diviziilor ardeleni	154
— Problema Transilvaniei la Conferința de Pace de la Paris (ianuarie—februarie 1919). Stabilirea „zonei neutre“ între trupele române și cele ungare	157

— Evenimentele politice și militare de la oprirea trupelor române pe linia Munților Apuseni până la 15 aprilie 1919	161
* Misiunea Smuts	175
— Măsurile ale Comandamentului român pentru aplicarea hotărârii Consiliului Suprem Aliat din 26 februarie 1919	179
* Gruparea forțelor române și planul de acțiune	179
* Situația și activitatea forțelor ungare după 21 martie 1919	185
* De la starea de război la războiul ungaro-român	187
 <i>Capitolul IV — AGRESIUNEA MILITARĂ A UNGARIEI DIN APRILIE 1919.</i>	
<i>CONTRAOFENSIVA ARMATEI ROMÂNE — REACȚII INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE (V. Alexandrescu).....</i>	
— Preliminarii ale luptelor din Munții Apuseni	207
— Situația forțelor beligerante la jumătatea lunii aprilie 1919. Misiunea armatei române	209
— Începutul operațiilor din Munții Apuseni. Inamicul atacă primul	219
* Lupta de la Hodod și cota 344.....	220
— Contraofensiva română pe întregul front din Munții Apuseni	221
* O nouă etapă în desfășurarea operației ofensive a armatei române. Măsurile pregătitoare	229
* Grupul de Nord continuă înaintarea.....	232
* Lupta de la Nagykálló.....	236
— Ultimele confruntări armate din aprilie 1919. Armata română ajunge pe Tisa	239
* Ocuparea Pocuției.....	249
 <i>Capitolul V — OPERAȚIA DE APĂRARE A ARMATEI ROMÂNE PE TISA. CONTRAOFENSIVA ȘI TRECEREA LA URMĂRIREA FORȚELOR UNGARE, IULIE—AUGUST 1919 (C. Prodan) .....</i>	
— Acțiuni politico-diplomatice ale Puterilor Aliate și Asociate pentru stingerea focarului de război întreținut de Ungaria	259
— Preliminarii ale războiului ungaro-român din vara anului 1919.....	262
— Ofensiva Armatei Roșii ungare.....	271
— Concepția și desfășurarea operației pentru respingerea inamicului la vest de Tisa	274
— Ofensiva generală a trupelor române pe direcția Budapesta; capitularea armatei ungare	280
* Intrarea trupelor române în capitala Ungariei	290
 <i>Capitolul VI — ARMATA ROMÂNĂ ÎN UNGARIA — 1919: O ALTFEL DE OCUPAȚIE MILITARĂ (V. Alexandrescu, C. Prodan).....</i>	
— Opinia publică internațională și victoria armatei române.....	296
* Intensificarea atacurilor propagandei șovine ungare	299
— În Budapesta și în teritoriul ungar ocupat, Comandamentul român își asumă răspunderea	302
* Mărturiile nesilite de recunoștință „netrecătoare“, de multă vreme uitate	306
* Prezență românească și ajutor substanțial economic și social populației Ungariei	310
* Ocupația românească și viața politică din Ungaria	313
— Din ordinul guvernului de la București, armata română părăsește teritoriul Ungariei	318
* Revenirea armatei române în țară	320
* În Ungaria, după plecarea trupelor române. Opinii, ecouri, atitudini.....	325
 <i>Încheiere</i>	 332